

Sygn. akt V ACa 701/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Alicja Fronczyk

Sędziowie: SA Ewa Klimowicz-Przygódzka

SO (del.) Małgorzata Dubinowicz-Motyk (spr.)

Protokolant: Małgorzata Szmit

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko W. S. oraz D. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 25 czerwca 2018 r., sygn. akt II C 208/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w całości nadając mu następującą treść:

I. zasądza od pozwanych W. S. oraz D. S. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 225.142,62 CHF (dwieście dwadzieścia pięć tysięcy sto czterdzieści dwa 62/100 franków szwajcarskich) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej D. S. co do zapłaty kwoty głównej do kwoty 800.000 zł (osiemset tysięcy złotych);

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanych W. S. oraz D. S. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 60.663 zł (sześćdziesiąt tysięcy sześćset sześćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanych W. S. oraz D. S. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 50.731 zł (pięćdziesiąt tysięcy siedemset trzydzieści jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Dubinowicz-Motyk Alicja Fronczyk Ewa Klimowicz-Przygódzka

UZASADNIENIE

(...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od W. S. i D. S. solidarnie z weksła na swoją rzecz kwoty 225 924,87 CHF z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego nie więcej niż odsetki maksymalne za opóźnienie od kwoty 219 801,10 CHF za okres od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej D. S. do kwoty 800 000zł i z informacją, że sąd zobowiązuje komornika do przeliczenia zasądzonej kwoty na walutę polską według średniego kursu złotego do walut obcych ogłoszonych przez NBP na dzień sporządzenia wypłaty wierzycielowi oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie strona powodowa wskazała, że jest w posiadaniu weksła wystawionego na kwotę 225 142,62 CHF przez pozwanego i poręczonego przez pozwaną, którego pozwani nie wykupili w określonym terminie, a który zabezpiecza roszczenia powoda z umowy kredytu inwestycyjnego w rachunku kredytowym w walucie wymiennej dla posiadaczy rachunku bieżącego typu (...) udzielonego 29 grudnia 2006 roku. (k.3-4 i 38)

W. S. i D. S. domagali się oddalenia powództwa, podnosząc iż umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 29 grudnia 2006 roku, roszczenia z której zabezpieczono wekslem, była nieważna. (k.83-89)

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2018 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt II C 208/17, Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie oddalił powództwo i zasądził od (...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. na rzecz W. S. kwotę 14417zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 14400zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrok ten zapadł po dokonaniu przez Sąd Okręgowy następujących ustaleń i ocen prawnych.

23 października 2006 roku W. S. i D. S. złożyli do (...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniosek o udzielenie kredytu na zakup budynku na potrzeby działalności gospodarczej, w wysokości 800 000zł na okres kredytowania wynoszący 230 miesięcy.

W dniu 29 grudnia 2006 roku powodowy bank (...), prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zajazd (...), zawarli umowę kredytu inwestycyjnego w rachunku kredytowym w walucie wymiennej dla posiadaczy rachunku bieżącego typu (...) – Hipoteka (...) numer (...). Strona powodowa udzieliła pozwanemu kredytowi w kwocie 332 986,47 CHF na zakup budynku dla potrzeb działalności gospodarczej na okres od 29 grudnia 2006 roku do 30 listopada 2021 roku. Ustalono, że wypłata kredytu nastąpi – po spełnieniu określonych warunków – do dnia 30 kwietnia 2007 roku w kwocie 332 986,47 CHF w walucie polskiej według kursu dewiz obowiązującego w (...) S.A. w dniu realizacji zlecenia płatniczego, nie więcej niż 800 000zł. Spłata kredytu miała następować w kwotach i terminach określonych w umowie w formie obciążenia przez (...) S.A. rachunku utworzonego dla realizacji kredytu równowartością w walucie polskiej kwoty kredytu w walucie kredytu według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w (...) S.A.

Jedną z form zabezpieczenia w/w umowy był weksel własny wystawiony przez W. S. i poręczony przez D. S..

(...) S.A. przelał pozwanemu kwotę 750 000zł z tytułu realizacji umowy kredytu. Pozwani liczyli na otrzymanie kwoty 800 000zł, koniecznej do planowanego zakupu budynku, jednak wypłacono w/w kwotę z uwagi na różnicę kursu franka szwajcarskiego w okresie między zawarciem umowy kredytu a wypłatą kredytu.

W. S. regularnie spłacał raty kredytu do końca lipca 2011 roku. Z uwagi na narastające trudności finansowe w 2012 roku zaprzestał spłat. W dniu 22 maja 2012 roku strony zawarły ugodę, określającą warunki spłaty kredytu w okresie od 1 czerwca 2013 roku do 30 listopada 2021 roku, która została aneksowana 31 marca 2014 roku.

Mimo podpisania ugody, pozwani nie wywiązywali się z ustaleń w niej zawartych.

Pismem z dnia 9 sierpnia 2016 roku powodowy bank wezwał pozwanych do wykupu weksła.

Przystępując do oceny zasadności żądania strony powodowej, Sąd I instancji wskazał, iż w rozpoznawanej sprawie nie znajdowały zastosowania ograniczenia z art. 10 ustawy Prawo wekslowe i pozwani byli uprawnieni do podnoszenia zarzutów dotyczących stosunku podstawowego zabezpieczonego przedstawionym przez stronę powodową wekslem.

Formułowany przez pozwanych zarzut nieważności umowy kredytu inwestycyjnego z dnia 29 grudnia 2006 roku (a w konsekwencji i umowy ugody z dnia 22 maja 2012 roku) Sąd Okręgowy uznał za uzasadniony. Stwierdził, iż umowa ta była sprzeczna z art. 69 ust.1 oraz art. 69 ust.2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe, gdyż nie określono w niej w sposób prawidłowy kwoty i waluty kredytu. Zdaniem Sądu, podstawowe znaczenie dla ustalenia kwoty i waluty kredytu mają nie zapisy umowy, a to ile środków pieniężnych i w jakiej walucie udostępniono kredytobiorcy i jakie zostały przez niego zwrócone. Skoro więc powodowy bank wypłacił pozwanemu kwotę 750 000zł i spłata kredytu miała następować w złotych, strony są podmiotami krajowymi, a zamiarem pozwanego było uzyskanie kwoty 800 000zł na sfinansowanie zakupu nieruchomości, Sąd przyjął, że rzeczywistym zamiarem stron było zawarcie umowy kredytu złotówkowego dotyczącego kwoty 800 000zł. Rozbieżność między zamiarem stron a zapisami umowy powodowała, w ocenie Sądu I instancji, naruszenie art. 69 ust.1 i art. 69 ust.2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe i – stosownie do art. 58§1 kc - nieważność umowy kredytu. Przesądzała także o nieprawidłowym wypełnieniu weksła in blanco, skoro suma wekslowa została wyrażona w walucie, w której roszczenie powodowi nie przysługiwało.

Sąd przyjął też, że o nieważności umowy kredytu inwestycyjnego decyduje jej sprzeczność z dobrymi obyczajami i zasadami współżycia społecznego, wyrażająca się w nadużyciu przez powodowy bank własnych praw i wykorzystaniu słabszej pozycji pozwanego przy formułowaniu treści umowy kredytu. Sąd miał na względzie, iż zastosowanie przelicznika na frank szwajcarski udzielonego kredytu służyło jedynie zwiększeniu potencjalnego zarobku banku oraz że zapis zamieszczony w §2 pkt 3 ppkt 2 umowy (przewidujący wypłatę kredytu w kwocie 332 986,47 CHF, nie więcej niż 800 000zł) zabezpieczał jedynie bank przed ryzykiem zmiany kursu walutowego między podpisaniem umowy a wypłatą kredytu.

Uzupełniając Sąd Okręgowy wskazał, że żądanie powoda powinno podlegać oddaleniu na podstawie art. 5 kc, z uwagi na to, że to strona powodowa sformułowała postanowienia umowy w sposób jednostronnie ją uprzywilejowujący i wyrażając zgodę na udzielenie kredytu na okres krótszy niż podany we wniosku kredytowym postawiła pozwanego w trudnej sytuacji, gdyż ten wcześniej zainwestował już 200 000zł w planowany zakup nieruchomości.

Apelację od powyższego wyroku wniosła (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., zaskarżając wyrok w całości i domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 225 924 franków szwajcarskich wraz z odsetkami umownymi od kwoty 219 891,10 franków szwajcarskich naliczonymi od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty, według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej każdorazowo czterokrotność kredytu lombardowego NBP, lecz nie więcej niż maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie, z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej D. S. do kwoty 800 000zł, z także zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz powoda zwrotu kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję. Apelujący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego poprzez : - błędną wykładnię art. 69 ust.1 oraz art. 69 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe polegającą na przyjęciu, że niemożliwe jest ustalenie w umowie kredytu innej waluty zobowiązania i waluty wykonania zobowiązania z zastosowaniem określonych w umowie klauzul przeliczeniowych, - niewłaściwe zastosowanie art. 65§1 i 2 kc poprzez błędną wykładnię umowy kredytu z dnia 29 grudnia 2006 roku i przyjęcie, że walutą umowy kredytu był złoty polski i że ograniczenie kwoty wypłacanej w złotych do 800 000zł służyło zabezpieczeniu interesów powoda, - niewłaściwe zastosowanie art. 58§1 i 2 kc oraz art. 5 kc polegające na błędnym uznaniu, że umowa kredytu z dnia 29 grudnia 2006 roku jest sprzeczna z art. 69 ust. 1 i ust.2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz zasadami współżycia społecznego, - błędną wykładnię art. 917 kc polegającą na przyjęciu, że domniemana nieważność umowy kredytu z dnia 29 grudnia 2006 roku pociąga za sobą nieważność umowy ugody z dnia 22 maja 2012 roku, - niewłaściwe zastosowanie art. 10 ustawy Prawo wekslowe polegające na przyjęciu, że zobowiązanie wekslowe pozwanych wobec powoda nie istnieje wobec nieważności stosunku podstawowego zabezpieczonego wekslem, a także sprzeczność ustaleń Sądu z materiałem

dowodowym polegającą na przyjęciu, że obecnie pozwani spłacają raty w wysokości 2200zł miesięcznie oraz że w dacie udzielenia kredytu kurs franka szwajcarskiego wynosił ok. 2zł.

W. S. i D. S. domagali się oddalenia apelacji i zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja strony powodowej okazała się w znacznej części uzasadniona.

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy dotyczące istoty rozpatrywanej sprawy, czyli treści stosunku umownego łączącego powodowy bank z pozwanym W. S., uznając, że znajdują one oparcie w dowodach z dokumentów. Ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy zostały jedynie uzupełnione przez Sąd Apelacyjny na podstawie wniosku o kredyt, umowy kredytu i umowy ugody z dnia 22 maja 2012 roku zmienionej 31 marca 2014 roku oraz deklaracji wekslowej. Sąd Apelacyjny uściślił stwierdzenia Sądu I instancji zamieszczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, ustalając, iż W. S. wystąpił z wnioskiem o udzielenie kredytu w kwocie 800 000zł w walucie złoty polski lub frank szwajcarski, oświadczając że jest mu znane ryzyko zmiany kursów walut i wpływ zmian kursu walut na wysokość zadłużenia z tytułu kredytu (k.144), że w dniu 29 grudnia 2006 roku (...) S.A. zawarła z W. S. umowę kredytu, w której przewidziano udzielenie kredytu w kwocie 332 986,47 CHF, który zostanie wykorzystany przez kredytobiorcę w walucie polskiej według kursu kupna dewiz obowiązującego w powodowym banku w dniu realizacji zlecenia płatniczego, oprocentowanego w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę stawki referencyjnej (...) dla franka szwajcarskiego i marży 1,6 p.p., prowizja za udzielenie którego wynosiła 3329,86 CHF, miesięczne raty spłaty kredytu wyrażone zostały we frankach szwajcarskich i miały następować poprzez obciążenie rachunku równowartością w walucie polskiej kwoty raty, a zabezpieczeniem spłaty kredytu miała być m.in. hipoteka zwykła w kwocie 332 986,47 CHF i hipoteka kaucyjna do kwoty 73 257,02 CHF na udziale 1/3 we własności nieruchomości w N. przy ul. (...) oraz że W. S. zobowiązał się do poddania się egzekucji do kwoty 406 243,49 CHF na rzecz banku na podstawie art. 777§1 pkt 5 kpc (k.5-9), że w umowie ugody W. S. uznawał swe zadłużenie wobec powodowego banku wynoszące 233 809,33 CHF i zobowiązywał się do jego spłaty w 83 miesięcznych ratach wyrażonych we frankach szwajcarskich (k.10-13) oraz że składając do dyspozycji powodowego banku wystawiony przez siebie weksel niezupełny zaznaczył iż czyni to na zabezpieczenie kredytu udzielonego mu w kwocie 332 986,47 CHF oraz że bank ma prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego wobec (...) S.A. z tytułu kredytu łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami, a walutą weksla jest waluta wierzycelności którą weksel zabezpiecza (k.21-22). Dodatkowo uściślenia wymagało ustalenie poczynione przez Sąd I instancji, iż pozwani spłacają raty kredytu w wysokości ok. 2200zł miesięcznie, poprzez wskazanie że jest to kredyt inny niż zabezpieczony wekslem, którego realizacji domaga się strona powodowa w rozpatrywanej sprawie. Brak precyzji w w/w ustaleniach faktycznych został zasadnie podniesiony przez apelującego, jednak – ze względów poniżej przedstawionych – uchybienie to nie miało wpływu na rozstrzygnięcie sprawy.

Zważywszy na formułowane przez pozwanych w odpowiedzi na pozew zarzuty o nieprawidłowym wypełnieniu weksla, mającym być następstwem nieważności umowy kredytu nim zabezpieczonej (a powodowanej zaniechaniem wyrażenia kwoty kredytu w złotych polskich, w jakich kredyt w rzeczywistości został udzielony), zadaniem Sądu I instancji było dokonanie wykładni spornego oświadczenia woli – umowy kredytu z 29 grudnia 2006 roku, skoro strony miały odmiennie ją rozumieć.

Apelujący zasadnie zakwestionował wykładnię umowy kredytu przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy. Art. 65§1 kc stanowi, że oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Co do oświadczeń woli stanowiących składnik umowy, art. 65§2 kc nakazuje badać raczej jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. W doktrynie i orzecnictwie przeważa pogląd, iż pierwszeństwo przy wykładni ma znaczenie oświadczenia nadane mu przez strony, a gdy strony różnie określały znaczenie oświadczenia woli – wiążące jest znaczenie ustalone według obiektywnego wzorca, z zastosowaniem reguł z art. 65§2 kc (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca

1995 roku III CZP 66/95, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2003 roku V CK 46/03, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 2008 roku V CSK 474/07). Oczywiście jest jednak, że interpretacja oświadczeń woli ujętych w formie pisemnej dokonywana jest przede wszystkim na podstawie tekstu dokumentu, w oparciu o językowe reguły znaczeniowe z uwzględnieniem kontekstu i związków znaczeniowych występujących między zawartymi w tekście postanowieniami. Tymczasem Sąd I instancji uznał, że kredyt udzielony pozwanemu przez powodowy bank miał być w zamierzeniu stron kredytem gotówkowym i dotyczyć kwoty 800 000zł, ponieważ o taką kwotę kredytu wnioskował pozwany, bank i kredytobiorca są podmiotami krajowymi, kredytobiorcy wypłacono w rzeczywistości kwotę w złotych polskich i zwracał on wykorzystany kredyt także w złotych polskich. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że treść wniosku kredytowego nie uzasadnia powyższych stwierdzeń, gdyż wynika z niego (punkt 1 wniosku), że pozwany zwrócił się do powodowego banku z prośbą o udzielenie kredytu w wysokości 800 000zł wyrażonego w złotych polskich lub frankach szwajcarskich. Przywołana interpretacja przeprowadzona przez Sąd I instancji pomija także szereg znaczących postanowień umowy stron oraz zamiar stron możliwy do odkodowania z treści czynności poprzedzających i towarzyszących zawarciu umowy kredytu. Mianowicie, sama umowa zatytułowana jest jako „umowa kredytu inwestycyjnego w rachunku kredytowym w walucie wymiennej”, kwota kredytu i kwoty podlegające ratalnemu zwrotowi określone są we frankach szwajcarskich (§1 i §8 umowy), oprocentowanie kredytu uzależnione zostało m.in. od stawki (...) dla franka szwajcarskiego (§4 umowy), prowizja za udzielenie kredytu wyrażona została we frankach szwajcarskich (§7 umowy) oraz tą samą walutą posłużono się przy czynnościach prawnych zabezpieczających spłatę kredytu – ustanowiono hipoteki we franku szwajcarskim czy też pozwany wyraził zgodę na uzupełnienie weksla kwotą wyrażoną we franku szwajcarskim. Co więcej, świadomość istnienia zobowiązania we franku szwajcarskim pozwany W. S. potwierdzał w umowie ugody i akceptował takie rozwiązanie na etapie występowania z wnioskiem kredytowym. Tym samym, stanowisko Sądu Okręgowego jakoby udzielony pozwanemu kredyt był kredytem tzw. złotówkowym, a co za tym idzie zamieszczone w umowie kredytu odmienne zapisy są nieprawidłowe, nie oddające rzeczywistej woli stron i sprzeczne z art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe jest, w ocenie Sądu Apelacyjnego, błędne.

Nie znajduje uzasadnienia przekonanie Sądu I instancji, iż istnienie rozbieżności między walutą kredytu a walutą rozliczenia kredytu (wypłaty i spłaty zobowiązania) stanowi o naruszeniu art. 69 ust.1 i ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe. Istnienie kredytów denominowanych do waluty innej niż waluta polska, także udzielonych na podstawie umów zawartych przed 26 sierpnia 2011 roku, zostało wprost przewidziane przez ustawodawcę w art. 69 ust.2 pkt 4a ustawy Prawo bankowe oraz w art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw. Istotą zaś kredytu denominowanego jest to, że kwota kredytu jest wyrażona w walucie obcej i wszelkie wierzytelności wynikające z umowy kredytu ustala się w owej walucie obcej, natomiast przekazanie środków i ich spłata następuje w walucie polskiej z zastosowaniem właściwego kursu walutowego. Sąd I instancji przyjmując, iż czynnikiem decydującym o kwocie i walucie kredytu jest to, jaka konkretna kwota i w jakiej walucie została faktycznie udostępniona kredytobiorcy, dokonał więc błędnej wykładni art. 69 ust.1 i ust.2 pkt 2 i 4a ustawy Prawo bankowe.

Słuszne są także zarzuty apelującego co do naruszenia przez Sąd I instancji art. 58§2 kc i art. 5 kc. Sąd Okręgowy uznał umowę kredytu z dnia 29 grudnia 2006 roku za nieważną z uwagi na jej sprzeczność z zasadami współżycia społecznego, mającą się wyrażać w sformułowaniu postanowień umowy w taki sposób by przed skutkami zmiany kursu walutowego chroniony był wyłącznie bank oraz w wyrażeniu waluty kredytu we franku szwajcarskim wyłącznie w celu zwiększenia potencjalnego zarobku banku. Argument dotyczący jednostronnie uprzywilejowującego bank sformułowania postanowień umowy został także przywołany dla uzasadnienia poglądu o sprzeczności żądań powoda z art. 5 kc i został dodatkowo poparty wywodem o znaczącej zmianie kursu franka szwajcarskiego w okresie między zawarciem umowy a chwilą wyrokowania.

Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że nie znajduje uzasadnienia ujmowanie tych samych okoliczności jako mających przemawiać za uznaniem czynności prawnej za nieważną z uwagi na sprzeczność z zasadami współżycia społecznego oraz jako mających przemawiać za nadużyciem prawa przy realizowaniu roszczeń z niej wynikających. Art. 58§2 kc dotyczy sprzeczności czynności prawnej z zasadami współżycia społecznego, istniejącej od samego początku. Natomiast art. 5 kc dotyczy sytuacji, gdy stosunek prawny już istnieje i uprawnienie wchodzące w skład jego treści

jest ważne, ale w trakcie trwania tego stosunku prawnego zaszły nowe okoliczności, które w świetle zasad współzycia społecznego przeciwstawiają się dochodzeniu uprawnienia.

Akcentowana przez Sąd I instancji nierównomierna ochrona kredytodawcy i kredytobiorcy przed skutkami zmian kursu franka szwajcarskiego po pierwsze nie została wykazana, po drugie – nie może przesądzać o nieważności czynności prawnej. Pogląd Sądu Okręgowego, iż zapis §2 pkt 3 ppkt 2 umowy kredytu, przewidujący „...wypłatę kredytu... w kwocie 332 986,47 CHF, nie więcej niż 800 000zł” zmierzał wyłącznie do zabezpieczenia kredytodawcy przed ryzykiem zmiany kursu walutowego nie jest trafny, skoro choćby z treści wniosku kredytowego wynika, że pozwany W. S. nie był zainteresowany uzyskaniem kwoty kredytu przewyższającej 800 000zł. Sąd Okręgowy nie uargumentował także z jakich przyczyn uznał, że wyłączną przyczyną wyrażenia waluty kredytu we franku szwajcarskim było zwiększenie potencjalnych zarobków powodowego banku, co czyni ów pogląd dowolnym, zwłaszcza w sytuacji, gdy powszechnie wiadomym jest, że rozwiązanie takie było aprobowane przez kredytobiorców z uwagi na niższe oprocentowanie kredytów wyrażonych w walutach obcych. Sąd Apelacyjny zaznacza, że nawet w razie zaistnienia uprzywilejowania jednej ze stron umowy, nie przesądza ono o sprzeczności owej umowy z zasadami współzycia społecznego. W szczególności uwzględnić należy, że pozwany W. S. w relacjach z powodowym bankiem nie miał statusu konsumenta, zaciągał kredyt na potrzeby prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, co obligowało go do podwyższonej staranności i dbałości o własne interesy (art. 355§2 kc) oraz uniemożliwia poszukiwanie ochrony w razie zamieszczenia w umowie klauzul abuzywnych (art. 385¹§1 kc). Do uznania umowy za sprzeczną z zasadami współzycia społecznego może prowadzić dopiero skrajne naruszenie zasady równości stron (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1992 roku III CZP 141/91), co w niniejszej sprawie nie było nawet twierdzone przez pozwanych.

Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, iż zmiany kursu franka szwajcarskiego zaistniałe po zawarciu umowy kredytu nie mogą przemawiać za przyjęciem, że dochodzenie przez powoda roszczeń z umowy kredytu stanowi nadużycie prawa z uwagi na sprzeczność z zasadami współzycia społecznego. Ryzyko kursowe wyrażające się w zmianie wysokości kwoty koniecznej do spłaty kredytu jest immanentną cechą kredytów denominowanych do walut obcych, a szczególnie przedsiębiorcy są uprawnieni do jego podejmowania i zobowiązani do znoszenia jego skutków.

Konkludując, Sąd Apelacyjny przyjął, że nieuzasadniony był pogląd prawny Sądu I instancji o nieważności umowy kredytu inwestycyjnego z dnia 29 grudnia 2006 roku. Czyniło to bezprzedmiotowym analizowanie zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 917 kc i trafności wyrażonego przez Sąd I instancji poglądu, że nieważność umowy kredytu pociąga za sobą nieważność późniejszej umowy ugody dotyczącej roszczeń z umowy kredytu.

Nieważność umowy kredytu i wynikające z niej uzupełnienie weksla gwarancyjnego in blanco niezgodnie z porozumieniem wekslowym były zaś jedynymi argumentami podniesionymi przez pozwanych przeciwko roszczeniu banku wywodzonemu z weksla. Oddalając powództwo o zapłatę z weksla, Sąd I instancji naruszył więc art. 10, art. 28 ust.1 w zw. z art. 103 ust.1, art. 47 i art. 32 ustawy Prawo wekslowe.

Sąd Apelacyjny zauważa, że złożony do akt weksel został uzupełniony w sposób spełniający wymogi ważności weksla własnego (art. 101 ustawy Prawo wekslowe), został podpisany przez W. S. jako wystawcę, a D. S. poręczyła za wystawcę weksla. Tym samym podstawą prawną żądania powodowego banku był art. 28 ust.1 w zw. z art. 103 ust.1, art. 47 i art. 32 ustawy Prawo wekslowe, przewidujące solidarną odpowiedzialność wystawcy weksla i poręczyciela za zapłatę sumy wekslowej. Ponieważ w rozpoznawanej sprawie powodowy bank jest remitentem, pozwani nie byli ograniczeni w możliwości skutecznego podniesienia zarzutu uzupełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym (por. art. 10 ustawy Prawo wekslowe), jednak zarzut ten ograniczyli do nieważności umowy której wykonanie miało być zabezpieczone wekslem, którego to poglądu, jak wyżej wspomniano, Sąd Apelacyjny nie podziela.

Istotne jest, iż dochodzenie przez powoda praw z weksla wystawionego przez dłużnika osobistego stwarza domniemanie istnienia wierzytelności wekslowej w wysokości sumy wekslowej i przerzuca ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 roku V CSK 129/09). Ponieważ pozwani nie wykazali nieistnienia wierzytelności wekslowej, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386§1 kpc zmienił zaskarżony wyrok

i zasądził od W. S. i D. S. solidarnie na rzecz (...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. kwotę 225 142,62 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty. Zważywszy na treść żądania pozwu i zamieszczone w deklaracji poręczyciela wekslowego ograniczenie odpowiedzialności pozwanej do kwoty 800 000zł, na podstawie art. 319 kpc, Sąd Apelacyjny zastrzegł ograniczenie odpowiedzialności pozwanej D. S. do w/w kwoty.

Powództwo w części dotyczącej żądania zasądzenia kwoty 782,25 CHF podlegało oddaleniu, jako oczywiście nieuzasadnione, gdyż obowiązek jej zapłaty nie wynikał z treści weksła (weksel uzupełniono na kwotę 225 142,62 CHF). Podobnie, brak było podstaw do uwzględnienia żądania zasądzenia odsetek wyższych niż ustawowe odsetki za opóźnienie, zważywszy na treść art. 48 pkt 2 ustawy Prawo wekslowe. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, iż wypełnienie weksła oznacza, że zobowiązanie wekslowe uzyskuje byt prawny niezależny od stosunku podstawowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2008 roku IV CSK 457/07) i skoro powód domaga się realizacji swoich praw z weksła to jedynie przepisy normujące treść zobowiązania wekslowego - a nie postanowienia umowy kredytu normujące jej oprocentowanie – mogą stanowić podstawę żądania. Przedwczesne było także zamieszczone w pozwie żądanie zamieszczenia w wyroku zobowiązania komornika do przeliczenia zasądzonej kwoty na walutę polską według średniego kursu złotego do walut obcych ogłoszonych przez NBP na dzień sporządzenia wypłaty wierzycielowi, gdyż stanowić ono powinno element klauzuli wykonalności, zgodnie z treścią art. 783§1 kpc. W omawianym zakresie apelacja strony powodowej została więc oddalona, jako nieuzasadniona, stosownie do art. 385 kpc.

Zmiana zaskarżonego wyroku obligowała Sąd Apelacyjny do dokonania korekty rozstrzygnięcia o kosztach procesu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, stosownie do art. 98§1 i 3 kpc i art. 99 kpc. Przyrównanie kwoty zasądzonej z kwotą żadaną w pozwie prowadzi do wniosku, iż (...) Bank (...) S.A. w W. jest stroną wygrywającą sprawę, skoro jej żądanie uwzględnione zostało w 99% i może domagać się od pozwanych zwrotu całości poniesionych przez siebie kosztów procesu. Składnikami kosztów procesu, jakie poniosła strona powodowa w postępowaniu przed sądem I instancji były: - uiszczona opłata sądowa od pozwu w kwocie 46 246zł, - wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 14400zł i – uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17zł. Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok poprzez zasądzenie w punkcie III sentencji od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 60663zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono także przy przyjęciu, że strona powodowa jest stroną wygrywającą sprawę, na podstawie art. 98§1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc, art. 108§1 kpc w zw. z art. 391§1 kpc. Elementami poniesionych przez stronę powodową kosztów postępowania apelacyjnego były uiszczona opłata sądowa od apelacji w kwocie 42631zł i wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 8100zł, określone na podstawie §2 pkt 7 w zw. z §10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.